

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 15 mars 1938 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställning om anslag till Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten.

(1:a avd.)

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t (punkt 45, sid. 90—118, av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över handelsärenden) föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga lotsstyrelsen att träffa avtal med Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne i huvudsaklig överensstämmelse med i berörda statsrådsprotokoll angivet förslag rörande livräddningsväsendets organisation;

dels ock till Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 812,000 kronor.

För innevarande budgetår har till ifrågavarande ändamål anvisats ett anslag av 689,900 kronor.

Departementschefen har inledningsvis meddelat, att lotsstyrelsen i skrivelse den 27 augusti 1937 lämnat en redogörelse för ett antal säkerhetsanstalter för sjöfarten, vilkas tillgodoseende styrelsen ansett angeläget, och har styrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1938/39 för ändamålen ifråga anvisa ett reservationsanslag av 2,070,000 kronor, alternativt 2,064,000 kronor.

Uti en i propositionen intagen sammanställning hava av lotsstyrelsen angivits de olika ändamål, varom fråga är, ävensom den härför beräknade kostnaden.

I berörda sammanställning hava av lotsstyrelsen beräknats medel, bland annat, för förbättring av fyrbelysningen i Kalmarsund. Departementschefen, som funnit sig böra tillstyrka, att det ifrågasatta förbättringsarbetet nu godkännes till utförande av statsmakterna, har dock ansett arbetet icke med nödvändighet behöva omedelbart sättas i verket utan vara av beskaffenhet att lämpligen kunna tillsvidare hållas i beredskap i avvaktan på konjunkturutvecklingen. Med hänsyn härtill har departementschefen funnit anslag för ändamålet icke böra nu anvisas under tionde huvudtiteln, utan borde medel få äskas i särskild ordning å den anslagsplan, för vilken chefen för

finansdepartementet redogjort vid anmälan av finansplanen. Mot lotsstyrelsens kostnadsberäkningar, enligt vilka å statsverket skulle falla ett belopp av 780,000 kronor, varav 380,000 kronor ansetts böra anvisas för budgetåret 1938/39, har departementschefen ej haft något att erinra.

Beträffande lotsstyrelsens framställning om anvisande av medel för bygande av ett tjänstefartyg för lotsverket har departementschefen funnit behovet av ett dylikt nytt fartyg vara ådagalagt. Även denna anslagsfråga har emellertid syntts departementschefen vara av beskaffenhet att böra upptagas i den särskilda ordning, varom nyss nämnts. Mot de för fartygsanskaffningen beräknade kostnaderna, sammanlagt 650,000 kronor, har departementschefen intet haft att erinra.

Lotsstyrelsen har, bland annat, gjort hemställan om anslag för anskaffande av motorlivbåtar ävensom för byggande av båthus och slipar m. m. samt förbättring av materielen vid vissa livräddningsstationer. Denna hemställan sammanhänger med ett av lotsstyrelsen framlagt förslag till omorganisation av livräddningsväsendet. Av utredningen i detta ärende framgår, att det svenska livräddningsväsendet står dels under statlig dels under enskild ledning. Det statliga livräddningsväsendet lyder närmast under lotsstyrelsen och det enskilda handhaves av Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne (livbåtssällskapet). Antalet statliga livräddningsstationer utgör 18, under det att livbåtssällskapet har 19 livräddningsstationer.

Vid en överläggning, som lotsstyrelsen haft med representanter för livbåtssällskapet, hade diskuterats dels behovet av olika slag av livräddningsanstalter å den svenska kusten samt behovet av komplettering eller eljest förbättring av redan befintlig materiel, dels ock den lämpligaste fördelningen av livräddningsverksamhet mellan å ena sidan lotsverket och å andra sidan livbåtssällskapet. Lotsstyrelsen och livbåtssällskapet vore eniga om att det nu existerande parallellarbetet på livräddningsväsendets område icke borde lägga hinder för ett rationellt ordnande av detsamma. Beträffande fördelningen av uppgifterna vore lotsstyrelsen och sällskapet likaledes eniga om lämpligheten av att kusten indelades i områden samt att inom varje sådant område antingen lotsverket eller livbåtssällskapet skulle ombesörja livräddningsverksamhet. Lotsstyrelsen hade emellertid framhållit, att ett fullständigt genomförande av uppdelningen av rikets kuster mellan lotsstyrelsen och livbåtssällskapet i livräddningsområden måste ställas på framtiden, ävensom att livbåtssällskapet vid ett åtagande från sällskapets sida att ombesörja livräddningsväsendet inom de områden, som ansetts böra falla på sällskapets lott, fäste det villkoret, att lotsverket i viss utsträckning bekostade erforderliga åtgärder för att livräddningsväsendet inom respektive områden från början bringades på den nivå, som krävdes av ett tidsenligt räddningsväsende. Sällskapet ansåge sig nämligen sakna ekonomiska resurser för modernisering av de lotsverket nu tillhöriga stationer, vilka enligt uppgjord plan skulle övertagas av sällskapet.

Enligt den av lotsstyrelsen och livbåtssällskapet förordade i propositionen närmare angivna planen för livräddningsväsendets reorganisation skulle sta-

ten — inberäknat Torekovs livräddningsstation, för vilken redan anvisats medel för anskaffande av en motorbåt — bekosta anskaffande av 11 eller, om Sandhammarens livräddningsstation medtoges, 12 motorlivbåtar. Av dessa skulle 2, nämligen de som vore avsedda för Torekovs och Halmstads livräddningsstationer, ställas till livbåtssällskapets förfogande. Lotsstyrelsen har beräknat anskaffningskostnaden för en motorlivbåt med tillhörande anordningar till omkring 70,000 kronor. Därjämte skulle för statens del vara att räkna med dels kostnader för modernisering av vissa transportvagnar för raketapparater, dels ock kostnader för anskaffande av linkastargevär till vissa lotskuttrar. Sammanlagda kostnaden för modernisering av livräddningsväsendet enligt ifrågavarande plan har av lotsstyrelsen beräknats till 700,000 à 800,000 kronor. Lotsstyrelsen har framhållit, att, med hänsyn till arten av de intressen varom här vore fråga, planen borde utföras utan onödig tidsutdräkt. Helst borde den vara slutförd inom loppet av en 5-årsperiod.

Efter den föreslagna uppdelningen av livräddningsväsendets handhavande mellan lotsverket och livbåtssällskapet skulle av de 37 livräddningsstationer, som för närvarande ansetts erforderliga, 21 stationer komma att lyda under sällskapet och 16 stationer tillhöra lotsverket. Lotsstyrelsen har uppgjort förslag till skriftlig överenskommelse mellan lotsstyrelsen för Kungl. Maj:t och kronan, å ena sidan, samt livbåtssällskapet, å andra sidan, i anslutning till av lotsstyrelsen i propositionen närmare angivna riktlinjer. Lotsstyrelsen har hemställt om bemyndigande att träffa avtal med livbåtssällskapet i huvudsaklig överensstämmelse med berörda förslag.

Departementschefen har ansett sig böra i huvudsak tillstyrka ifrågavarande överenskommelse mellan styrelsen och Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne. Överenskommelsen har dock syntts departementschefen böra uttryckligen begränsas att gälla allenast tillsviare.

I anslutning till berörda överenskommelse har departementschefen för nästa budgetår föreslagit, att ett belopp av 55,000 kronor anvisas för anskaffande av en motorlivbåt för Utlängans livräddningsstation. Lotsstyrelsen hade för båthus och slipar m. m. för Utlängans och Skanörs livräddningsstationer beräknat ett belopp av 15,000 kronor. Enligt departementschefen torde byggande av båthus och slip vid Skanörs livräddningsstation icke erfordras under nästa budgetår. Då för motsvarande ändamål vid Utlängans livräddningsstation medel tidigare anvisats, kommer det av lotsstyrelsen beräknade beloppet, 15,000 kronor, att bortfalla.

Sedan departementschefen vidtagit vissa beskrningar av den ovan angivna av lotsstyrelsen uppgjorda sammansställningen av kostnaderna för säkerhetsanstalter för sjöfarten, skulle för ändamålet för nästa budgetår erfordras ett sammanlagt belopp av 812,000 kronor, att fördelas på följande sätt:

1. En lys- och ljudboj med förankring vid grundet Blackan
å Smålandskusten	kronor	12,000
2. Motorlivbåt för Utlängans livräddningsstation	»	55,000
3. Fortsatt elektrifiering av fyrar	»	18,000

4. Fyrbelysning från farvattnet norr om Malören in mot Karlsborg och Kalix, Norrbottens norra skärgård ..	kronor	39,000
5. Förändring av Saltviksudde fyr vid inloppet till Hudiksvall från fyr med ständig bevakning till helautomatisk fyr m. m.	»	26,500
6. Förändring av fyrbelysningen för inseglingen till Islandsberg syd om Lysekil	»	34,000
7. Anläggande av radiofyr samt förbättring av fyrbelysning och luftmistsignalering vid Holmögadds fyrplats	»	150,000
8. Tilläggsanslag till anläggande av radiofyr samt förbättrande av fyrbelysning och luftmistsignalering vid Eggegrunds fyrplats utanför Gävle	»	38,000
9. Anskaffande av frekvensstabiliseringsapparater till radiofyrarna Rödkallen, Sydostbrotten, Brämön, Svenska Björn och Vinga	»	27,000
10. Förbättring av fyr- och mistsignalapparater m. m. på fyrskippet »Grundkallen»	»	107,000
11. Anläggning av en ny fyr jämte mistsignalstation å Vens sydsida ävensom förbättring av mistsignalanläggning och fyrbelysning samt bostadsförhållanden vid Hakens fyrplats å Vens ostsida, kronor 218,000, därav för budgetåret 1938/39	»	109,000
12. Förbättring av inkvarteringsförhållandena m. m. vid Hävringe lotsuppassningsställe under Oxelösunds lotsplats	»	28,500
13. Förbättring av bostadsförhållandena m. m. vid Stora Fjäderäggs fyrplats, nordost om Holmön i Bottenviken	»	32,500
14. Förbättring av bostadsförhållandena vid Hoburgs fyrplats på Gotlands södra udde	»	41,500
15. Förbättring av bostadsförhållandena vid Hanö fyrplats i Blekinge skärgård	»	41,000
16. Förbättring av bostadsförhållandena m. m. å Ursholmens fyrplats, norra Bohuslänskusten	»	44,000
17. Förbättring av materielen vid lotsverkets livräddningsstationer	»	9,000
Summa kronor		812,000.

Vidkommande det framlagda förslaget till organisation av livräddningsväsendet har utskottet intet haft att erinra mot den ifrågasatta uppdelningen av livräddningsverksamheten mellan lotsstyrelsen och svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne, och finner sig utskottet böra tillstyrka en överenskommelse mellan styrelsen och sällskapet i enlighet med de i propositionen angivna riktlinjerna.

Utskottet.

Vad beträffar förslaget om byggande av ett tjänstefartyg för nedre norra lotsdistriktet har utskottet med anledning av de av riksdagens år 1937 församlade revisorer gjorda erinringarna rörande tjänstefartyget Göteborg velat framhålla angelägenheten av att konstruktionen av det nya tjänstefartyget så planlägges, att det kan på ett tillfredsställande sätt fullgöra sin uppgift.

Mot de av departementschefen verkställda beräkningarna av anslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten liksom mot vad departementschefen i samband därmed anfört, har utskottet ej haft något att invända.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga lotsstyrelsen att träffa avtal med Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1938 angivet förslag rörande livräddningsväsendets organisation;

b) till *Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 812,000 kronor.

Stockholm den 15 mars 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 55.